

Tribul Gabra și creștinismul

Interviu cu prof. univ. dr. pr. Emil Dumea,
decanul Facultății de Teologie Romano-Catolică
de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași

Incitat de mărturiile misionarilor noștri, părintele Emil Dumea își dorește de ani de zile să ajungă în mijlocul tribului Gabra pentru a vedea și a simți în mod direct pulsul acestei comunități tradiționale. Anul acesta, de Paște, planul s-a împlinit. Șederea de trei săptămâni i-a dezvăluit profesorului de istorie aspecte culturale extrem de interesante, conexiuni între civilizații, dar și explicații pentru diferența dintre sistemul nostru de gândire și cel african. Așa că s-a hotărât să scrie, să împărtășească aceste informații prin intermediul unui documentar. Pe hârtie, lucrarea a prins deja contur și va purta, cel mai probabil, titlul „Tribul Gabra și creștinismul”. Acum, o singură problemă mai există: părintele Emil Dumea și-ar dori să aprofundeze subiectul, ceea ce înseamnă că, în cazul în care s-ar putea, ar schimba pentru câțiva ani birocrația de acasă cu viața simplă din mijlocul tribului Gabra, despre care spune că merită „tot respectul”.

©Dominic Ciobanu

Părintele Emil Dumea, la celebrarea din Joia Mare în Maikona

Vă propuneți să realizați un documentar despre tribul Gabra. Ce teme va aborda lucrarea, ce aspecte vă propuneți să surprindeți?

Mi-am propus să adun materialele informative care există, pe cele scrise de Paulo Tablino, misionarul care a stat acolo atâția ani și care are scoase niște cărți despre tribul Gabra, dar și fotografii (deja am o arhivă importantă de imagini care s-au strâns în timp), plus mici filme realizate de părintele Eugen Blaj, parohul misiunii din Maikona. Acesta este materialul pe care l-am adunat deja. El va fi completat cu informații pe care mi le vor oferi cei care au activat acolo - Alina Cojan, Gilberta Hobincu, seminariștii și preoții noștri. Și apoi, plănuiesc să mă duc eu însumi din nou, numai că aș vrea să stau mai mult timp ca să organizez bine aceste informații. Va fi un documentar de popularizare, structurat pe mai multe capitole. Îl voi deschide cu informații

geografice, istorice despre Kenya. Vor fi încadrate aici, geografia și istoria acestui loc, apoi ale acestui trib. Apoi, o altă parte va fi despre credințe, obiceiuri, practici pe care le are tribul Gabra. O a treia parte va viza confruntarea creștinismului cu tribul și viceversa, va prezenta contactele dintre oamenii acestui trib și misionari. O altă parte a documentarului, ceva mai dificil de realizat, ar trebui să prezinte inițiativele diverselor ONG-uri care s-au perindat și se perindă încă pe acolo. Și, după aceea, o parte finală va fi dedicată unei analize și unei comparații despre importanța creștinismului și în același timp a culturii și civilizației moderne, s-o numesc modernitate, pentru acest trib.

Părintele Eugen Blaj mi-a spus că el nu cunoaște nici un documentar despre acest trib. Așadar, acesta ar fi primul. Informațiile pertinente care sunt tipărite până acum aparțin acestui misionar – Paulo Tablino. În rest nu s-a realizat nimic.

© M.O.B.

Gabra, un trib de păstori de capre și cămile

Păstori nomazi, în căutare de hrană pentru aminale

Ce contur va prinde acest material?

Audio-video, dar și tipărit. Nu va fi însă ceva comercial, pentru că nici nu am mijloacele necesare pentru a face așa ceva.

Din tot ce ați descoperit în Kenya ce v-a surprins? Care sunt informațiile cheie pe care le veți valorifica în această lucrare?

Eu am avut curiozitatea de a merge în mijlocul acestui trib de mulți ani. Mi-am dorit să-l cunosc. Vorbind în concedii cu părintele Eugen Blaj am devenit foarte interesat de această lume. Mi-am spus că trebuie să o cunosc cât de cât la ea acasă. Este o lume complet diferită de lumea noastră modernă, dar asta am remarcat abia acolo. Pentru că, știți, e diferit cum înțelegi realitatea când ți-o povestește cineva, fără ca tu să iei contact direct

cu ea. În mintea mea, se încropeau idei despre un trib puțin sălbatic, aflat în luptă de supraviețuire, chiar de exterminare cu triburile vecine. Complet fals! Nu e un trib războinic. Nici pe departe! Este un trib de păstori nomazi.

Acum, ce m-a frapat acolo?!... Sunt multe lucruri. Multe le știți deja, s-a scris în media, pe Internet. N-are rost să repet aici aspectele legate de sărăcie, de climă, de viață foarte dură.

Ce a remarcat profesorul de istorie Emil Dumea acolo?

Dincolo de climă, mizerie și condiții aspre de viață există multe aspecte care merită neapărat aprofundate, cum ar fi identitatea culturală, religioasă a acestui trib care mi-a dat impresia că e la fel ca acum 3000-4000 de ani. Au o identitate

tribală, păstorească, nomadă, semitică. Studiind istoria popoarelor înconjurătoare, am găsit similitudini între acest trib și poporul evreu. Este o lume care cuprinde un areal care se găsește și în Orientul Mijlociu, și în Africa. Este, să spunem, o platformă de cultură și civilizație care aparține mileniilor de dinainte de Cristos. Și merită să fie cunoscută pentru că încă nu a fost modificată de modernitate. Ne poate ajuta să înțelegem mai bine cum funcționa lumea antică.

Este o lume care nu a suferit transformările culturii și gândirii grecești. Gândirea greacă are niște jaloane, preluate universal de populațiile europene. Lumea aceasta nu le are. Noțiunile legate de timp, de distanță, apoi altele, legate de persoană, la ei nu există. Și mai interesant de atât: noțiunea de identitate umană. Noi am preluat, poate fără să ne

dăm seama, conceptul fundamental de persoană ca animal rațional. Vine apoi creștinismul și omul devine fiu al lui Dumnezeu. Tribul Gabra nu are această noțiune fundamentală în gândirea lui. Pentru ei, omul este privit strict din punct de vedere funcțional. Cum ar fi în relația bărbat-femeie, soț-soție de exemplu. Dar până și conceptul de soție este perceput foarte diferit. Soția este pentru ei cea care cară apă, lemne, aprinde focul, gătește, are grijă de copii. Este valorificată doar latura ei funcțională. Nici pomeneală de familie, de unitatea monogamică, deși nu sunt poligami. Nu sunt poligami, dar îmi spuneau Alina Cojan și Gilberta Hobincu, laicele din dieceza noastră care au lucrat acolo, că femeile Gabra nu pot înțelege unitatea și indisolubilitatea familiei așa cum este propusă de creștinism și de civilizația modernă. Chiar dacă ele nu trăiesc cu mai mulți bărbați... bărbatul lor

Femeile din tribul Gabra răspund de toate sarcinile casei

poate să meargă și la alte femei, nu este nici o problemă. Nu se supără nimeni. Ele nu se simt ofensate. Or, tu ca misionar, vii și le propui căsătoria creștină unor oameni care gândesc diferit, după alte criterii...

Apoi, tot plecând de la noțiunea de persoană umană pe care ei nu o au, așa cum o gândim noi sau cum, repet, am preluat-o din gândirea grecească, în religia lor animistă, naturală, nu există conceptul de divinitate ca persoană. Divinitatea nu este o persoană. Dumnezeu, o persoană?! Încă unul în trei persoane?! Pentru ei este mai greu de înțeles, se complică lucrurile și mai mult. Pentru tribul acesta, divinitatea nu are o identitate, ci este o realitate cosmică, este aerul, este apa, mai ales este viața sau pacea. Acestea sunt conceptele în care se întruhidează divinitatea. Nu au nici noțiunea de suflet nemuritor. Omul trece în lumea înaintașilor, a strămoșilor. Găsim și la ei cultul înaintașilor care este generalizat în lumea antică. Aceste două aspecte, persoana umană – persoana divină, sunt înțelese diferit de ei.

Ce m-a mai surprins apoi? Un alt aspect, unul foarte important: noi, cei care aparținem de omul caucazian, de *homo europaeus*, pornind de la mitul lui Prometeu, suntem tipul de om care încearcă să stăpânească, să domine forțele naturii, să perfecționeze materia. Omul nostru, am impresia, că se află într-o încrâncenare continuă și cu el însuși, și cu natura pe

care încearcă să o domine, să o subjuge, să o perfecționeze. Este într-o luptă continuă cu materia, până la a deveni chiar sclavul materiei. Devine victima construcției pe care și-a făurit-o. Omul Gabra nu este în luptă cu materia, cu natura, nu vrea să perfecționeze nimic, nu vrea să acumuleze bunuri, nu este sclavul materiei. Am rămas surprins să constat că un nomad care are, să spunem, o sută de cămile, trăiește exact în același tip de colibă în care trăiește și vecinul lui care, poate, nu are niciuna. Și se îmbracă la fel, mănâncă la fel. În lumea asta este un tip de „comunism” interesant de tot. Nu există concurență, nici spiritul ei, nici dorința de a avea mai mult. Nu-i interesează. M-a șocat să descopăr această diferență enormă între omul caucazian, omul european, care încearcă să facă tot mai mult, și omul acesta care este într-o armonie interesantă cu universul său. Și așa îmi explic faptul că lumea africană, care din punctul meu de vedere trăiește într-o sărăcie cruntă, este foarte senină și nu vrea altceva, nu vrea să domine,

O „casă” gabra - puțin mai mult decât un acoperiș deasupra capului

nu vrea să perfecționeze natura. Nu! Din punctul lor de vedere, natura trebuie respectată așa cum este ea. Și totul este în ordine, ei sunt într-un univers în care se simt bine. Eu n-am văzut acolo nici un om trist. Interesant este faptul că elvețienii și nordicii au cel mai mare consum de antidepresive, de anxiolitice. Iar acești oameni habar n-au că există depresia. Ei nu au crize existențiale. Plecând de aici mă întrebam... A le aduce acestor oameni modernitatea, a le predica creștinismul, conceptele grecești, modul nostru de a concepe credința este oare neapărat nevoie?!

Și ce răspuns v-ați dat?

Eu cred că fiecare cultură trebuie respectată, că fiecare cultură are dreptul la existență. Cred că numai într-un dialog liber, absolut liber, între parteneri egali, oameni tribali, omul de pe podul Londrei,

respectând identitatea fiecăruia, putem propune, lăsând la latitudinea fiecăruia să accepte, să primească sau să refuze. Nu sunt probleme ușoare.

Și acum ajung la o altă problemă pe care am observat-o acolo. Mă întreb în ce măsură misionarii care sunt acolo sunt utili acestor oameni. Ei privesc misionarul mai degrabă ca pe un asistent social, ca pe un medic de la care au nevoie de hrană, de îmbrăcăminte, de niște medicamente. Dar ca preot... Ei nu cunosc identitatea unui preot, nu înțeleg exact ce este el. Acum, preoții înșiși sunt într-o criză de identitate în societatea noastră, nici ei nu se înțeleg bine în raport cu lumea și nici lumea nu-i percepe așa cum trebuie. Criza asta de identitate de aici este cu atât mai mare acolo. Tu te duci cu un anumit mod de a privi lumea, despre care spui că este perfect, dar ești, de fapt, un străin pentru oamenii de acolo care au vrăci lor, au religiozitatea lor... Îl predici pe Cristos...

Numai că în mentalitatea lor tribală, oamenii aceia întreabă dacă acest Cristos este din tribul ăsta. Dacă nu este din tribul nostru, atunci nu ne interesează prea mult cine este el, îți vor spune. Pentru că universul lumii lor se leagă strict de tribul lor. Deschiderea spre universal n-o au. Nu au noțiunea de universalitate.

Realitatea din Kenya mi-a adus aminte de un coleg de studii pe care l-am avut la Roma. Era venit din Angola și fusese

© Dominic Ciobanu

*Misionarii valorizează tradițiile tribului:
nu vin doar să schimbe, ci mai ales să transforme*

fugărit de comuniști. Se refugiase în nordul țării după ce i-au murit părinții și acolo l-au crescut niște călugărițe. Și pentru că era dintre cei mai inteligenți, a devenit preot, iar ele l-au trimis să studieze istorie la Roma, ca să ajungă să predea seminariștilor din țara sa. Ajuns la nivelul acesta, în pragul de a se întoarce profesor în seminar, el nu știa punctele cardinale. Se uita pe un glob și nu avea nici un punct de reper. Țin minte, făceam un curs de geografie ecleziastică la Roma. Mi-a plăcut tare mult cursul acesta. Și sărmanul era pierdut în spațiu. Nu avea aceste repere ale globului pământesc. Era în universul lui din care a venit și acum se trezise la Roma și abia aici descoperea încet-încet că există Polul Nord, Polul Sud, că există meridiane, paralele, punctele cardinale – est, vest, nord, sud... Și a devenit chiar fascinat. Spunea, Domnule, ce interesantă e lumea asta și eu habar n-aveam...! Dacă lui îi era greu... vă dați seama, acestor oameni care trăiesc în universul lor tribal și nu privesc dincolo de el... Noțiunea de universal nu o cunosc, le este străină. Creștinismul ca o religie pentru toți oamenii este ceva complet străin pentru ei.

În noaptea de Înviere, când a avut loc botezul a șapte femei adulte, îmi spunea părintele Eugen Blaj că din astea toate cel mult una percepe importanța botezului, restul... prea puțin. Și atunci, scuză-mă,

dar de ce le mai botezi?, l-am întrebat și el a spus că este vorba de un început, de un prim pas al evanghelizării. E prima sămânță. «Dacă am aștepta să aibă o cunoaștere suficientă a creștinismului nu s-ar mai boteza niciodată», a completat el. Bine, bine, i-am spus eu, dar sacramentele... spovada, apoi Sfânta Împărtășanie, dacă le sunt tot așa străine... «Noi aici aruncăm o sămânță. Mai departe, Dumnezeu lucrează mai mult decât înțelegem noi», a adăugat el.

© Dominic Ciobanu

Femei Gabra botezate în noaptea de Înviere

Noi aici, în lumea noastră, nu ne dăm seama de importanța acestui humus în care ne-am născut. Avem un orizont cultural care este profund îmbibat de creștinism, chiar dacă acum se vorbește mereu de laicizare. Dacă am ieși din această orbită și am trăi în mijlocul acestui trib am constata mai ușor că spațiul nostru este profund marcat de creștinism. Chiar dacă la noi a fost perioada comunistă care a erodat creștinismul, chiar dacă în

Occident lumea nu mai merge la biserică, tot suntem creștini. E inutil să spunem că suntem pe cale să construim o laicizare. Suntem profund creștini. Creștinismul este cel mai puternic ferment al Europei și a stat la baza modului în care am construit această lume a noastră.

Credeți că au șanse de izbândă misionarii români? Credeți că se va prinde sămânța pe care ei o aruncă?

Va prinde. Numai că deocamdată sunt două lumi diferite - cea a oamenilor, cea a misionarilor. Din câte cunosc, din istoria creștinismului, atâta timp cât creștinismul pe care ei îl predică nu prinde rădăcini în rândul autohtonilor ca să scoată lideri, ca să-i numesc așa, cateheți, și preoți, și alți animatori pastorali, spirituali din rândul lor, va rămâne un creștinism de import, un creștinism de suprafață, puțin oportunist - profităm, mă rog, de ceea ce ne aduc acești misionari, din punct de vedere material, iar noi trăim în continuare în orizontul, în lumea noastră.

Între timp însă, islamul se întinde...

Și eu am rămas surprins. E curios cum islamul a reușit să fanatizeze atât de mult această lume. La origini, acești băștinași sunt oameni atât de blajini, nu e o lume războinică, sunt niște sărmani

păstori nomazi... Într-adevăr, islamul intervine agresiv, sunt foarte duri. De un fundamentalism teribil. Misionari din Nairobi, care stau de ani de zile acolo, îmi spuneau că președintele țării, care este catolic, vrea să propună o nouă constituție și că tot amână promulgarea ei pentru că se teme de reacția fundamentalismului islamic, pe care o știe deja foarte dură. Mă întrebam de ce poate o constituție să stârnească revolta musulmanilor. Mi s-a dat doar un exemplu: noua constituție vrea să stipuleze dreptul de succesiune pentru femei, care în islam nu există. E doar o problemă, dar mai sunt și altele.

©Dominic Ciobanu

La liturhie, în biserica din Maikona

Misionarii trebuie să se angajeze. Numai că pentru aderență e nevoie ca ei să studieze, mai întâi swahili, apoi limba tribului. Iar cei care îi trimit trebuie să le creeze condițiile de a învăța limba acestor oameni. Nu poți evangeliza dacă nu poți să comunici cu ei direct. Acest rol asistențial, caritativ al misionarului este

bun, dar nu suficient. Eu dacă ar trebui să stau ani de zile în mijlocul unui popor a cărui limbă n-o vorbesc și aș fi obligat să fac pantonimă, m-aș simți mortificat de tot.

Din punctul Dumneavoastră de vedere, creștinismul trebuie să se muleze pe această lume?

Trebuie să se muleze. La noi, creștinismul s-a mulat pe conceptele grecești. Și noțiunile de divinitate, de trinitate, de persoană umană, culpă, virtute, merit etc. preiau categoriile grecești și pe cele juridice romane, apoi pe cele germanice. Creștinismul s-a mulat pe aceste structuri foarte puternice. Trebuie să se muleze, să se încultureze în culturile acestor oameni, ca și în cele ale Extremului Orient. Creștinismul nu este numai european. Deja aici au fost atâtea controverse în istoria misiunilor, cu riturile chineze, cu tentativele iezuiților de înculturare etc. Actualmente, orientarea Bisericii este de a încultura creștinismul în culturile locale. Și el va lua o coloratură mult diferită de cea pe care o are la noi. Creștinismul nu este așa, un *status quo* care se perpetuează de milenii, nici un fel de păpuși Matrioșka – facem o statuie mai mare, și una mai mică, și una și mai mică, toate, de fapt, la fel. Important este să existe conceptul de Dumnezeu-persoană, de răscumpărare prin Isus Cristos. Multe alte aspecte pe care noi

le credem eterne, de fapt, nu sunt. Nu are rost să ne ascundem după deget. Eu cred că dacă Isus s-ar ridica acum, tare ne-ar mai trage de urechi pentru statalizarea creștinismului pe care noi am făcut-o, pentru a da un exemplu. Religia a devenit un instrument al statului și ia coloratura statului ca atare. De aici avem noi o confruntare între ortodocși și catolici, de o parte o religie națională, românească, un ortodoxism strămoșesc, pe de alta... Biserica lui Cristos e însă universală.

Ce impresie v-a creat impactul dintre cele două civilizații care se confruntă acum acolo, cea modernă și cea tribală?

După părerea mea nu trebuie ca o civilizație să anihileze o altă civilizație, chiar dacă aceasta din urmă este net inferioară celeilalte. Cred că pe lumea asta pot să existe foarte bine și păstori nomazi și oameni care să se plimbe în Rolls-Royce. Au drepturi egale la

©Dominic Ciobanu

Părintele Emil Dumea, înconjurat de copii

existență. Dar nu cred că este bine ca oamenii aceștia și tot universul lor istoric, cultural, să fie înlocuit într-un mod imatur, forțat chiar, de modernitate. Întâlnirea aceasta conflictuală, chiar foarte dură, am observat-o în capitală, în Nairobi. Lumea aceasta care abandonează universul păstoresc, nomad, se acumulează la periferiile capitalei formând o masă de oameni care-ți inspiră milă, compasiune. Trăiesc în niște condiții mizere, complet inumane. Este o anarhie. Mi-a dat impresia unei lumi scăpate de sub orice control. E o lume care merge așa, de azi, pe mâine. *Favelas*-urile din America Latină sunt net superioare acestor aglomerări din metropolele africane. Ce le-a adus modernitatea acestor oameni?! I-a vrăjit să iasă din lumea lor tribală și i-a dus unde?! Spre ce anume i-a îndreptat? Că acum trăiesc mult mai rău decât dacă rămâneau să se miște de ici-colo cu turmele lor. S-au lăsat vrăjiți de mirajul bogățiilor, numai că ei nu vor avea acces la ele niciodată. Așa s-a întâmplat și în

America Latină. Mirajul orașelor, al progresului, al bunăstării a format o mare masă de proletari în Europa. Nu-i corect.

Misionarii sunt mult mai prudenți în a propune modernitatea și nicidecum nu este vorba de a impune ceva din civilizația noastră acestor oameni. Ceea ce fac ei acolo se axează pe latura medicală, asistențială. Și din acest punct de vedere fac bine pentru că nu trebuie să-i lași pe acești oameni să moară de boli ori de foame.

Dacă vine la ei, modernitatea trebuie să fie în serviciul lor. Cultura lor nu trebuie bagatelizată de superioritatea culturii noastre. Trebuie ca acești oameni să-și păstreze identitatea lor culturală. Lumea, cu cât este mai variată, cu atât este mai bogată.

Ce v-ați dori să aprofundați acolo, la fața locului? De ce vreți să vă întoarceți în Kenya?

Acum doar am mirosit ceva. Uneori mă bate gândul să plec chiar pentru o vreme, pentru câțiva ani. Vă spun drept, m-am cam plictisit de birocrăția în care mă scald de ani de zile, de postura asta ingrătă în care mă aflu și de care nu mai scap. Mi-am zis că, poate, pentru mine ar fi bine să aprofundez o lume diferită. Să fac ceva mai util decât această hârțogăraie și această birocrăție care, oricum, sunt inutile. Ar

Nairobi, capitala Kenyei - viața de la periferii îți inspiră milă

fi o experiență nouă pentru mine. Da, aş pleca pentru câțiva ani către această lume care merită tot respectul.

Ce credeți că ar trebui să învățăm noi de la ei?

Umanitatea, tipul acesta de gândire în care și cel cu o sută de capre și cel lipsit trăiesc la fel. Ar fi putut avea și ei spiritul acesta de concurență. Dar nu-l au. În gândirea lor nu exista rivalitate, nu există concurență!

Ce amintire v-a marcat călătoria în Kenya din această primăvară?

Există un lucru despre viața din misiune care m-a surprins. Eu n-am putut să înțeleg cum de reușeam să ajungem undeva, în condițiile în care mașinile din misiune se stricau în fiecare zi. Aveam cel puțin o pană de cauciuc, de motor pe zi. Și ești în deșert, n-ai pe nimeni nici în stânga, nici în dreapta. Mi s-a părut un soi de miracol, era mâna lui Dumnezeu care ne păzea. Te porneai și... cumva ajungeai până la urmă. Cu niște mijloace atât de rudimentare! Au niște rable de mașini în misiune...! Niște condiții incredibile! Este o mână a lui Dumnezeu care îi scoate. Aici îți iei tot felul de garanții să ajungi cu bine. Ei acolo merg cu mâna lui Dumnezeu deasupra. M-a surprins această încredere a

părintelui Blaj în Providență, care părea așa, un pic de nebunie. Nu-și face griji pentru nimic. El e senin tot timpul, nu se frământă. Aici este o doză îmbinată de sfințenie și de nebunie, dar în sensul bun al cuvântului. Asta am văzut eu în persoana lui. Îmi și spuneam, așa, în minte, în tăcere: măi, cât de mic sunt eu pe lângă omul ăsta!

Aș mai adăuga ceva, ce mi-a rămas imprimat în memorie și în inimă. Într-o seară am plecat cu pr. Blaj din Marsabit spre Maikona, cu mașina lui pe care tocmai o scosese de la reparat. Așa cum v-am spus, nu a fost zi fără să aibă măcar o pană. Mașina era plină până la refuz cu persoane și bagaje, ca de obicei, iar printre pasageri erau și doi copilași, unul orb și unul cu mâna în ghips. Mai era și o soră mexicană ce ținea în brațe un cofraj cu ouă pentru Paște. Ma întrebam cum vom ajunge la destinație și când, cu o așa

© Dominic Crobantu

Mașinile din Maikona sunt complet distruse. În lipsa altora, misionarii le folosesc asumându-și toate riscurile.

încărcătură. La puțin timp de la plecare a început să plouă, lucru rar pe acolo, ploaie care la căderea nopții s-a transformat în furtună cu fulgere și trăsnete. Turna cu găleata, iar părintele Blaj îmi spunea că așa o ploaie el nu a văzut de câți ani este acolo. Parcă se rupseseră norii. Nivelul apei s-a ridicat așa de mult, încât eu am coborât din mașină și mergeam înainte ca să-și dea seama dacă mai poate înainta sau trebuie să se oprească. Fără să exagerez, apa îmi ajungea și până la brâu, și nici nu vedeam înainte decât la lumina slabă a unui far de la mașină, sau când fulgera. Era ca din filme de groază și mă întrebam ce se întâmplă dacă mașina se oprește în furtuna aceea înspăimântătoare, în deșert, noaptea, având cu noi și acei doi copilași. La un moment dat ne-am rătăcit cu totul și nu mai știam încotro trebuie să mergem. Părintele a coborât, calm și liniștit ca de obicei, și cu omul ce-l ajută în misiune, Dulacha, se tot învârtteau prin ploaie discutând și căutând vreun indiciu încotro trebuie să mergem mai departe. Până la urmă am plecat și, fiindcă acolo mai mult decât oricând în viața mea am constatat că există Providența, ne-am înscris în direcția corectă, spre Maikona. Pe drum, mașina s-a stricat și mai rău decât era, s-a stricat diferențialul, și mai mergea doar în viteza întâi și a doua, și acestea cu greu, și cu niște zgomote de fiare ce se loveau îngrozitor. Și totuși, ca prin minune, mașina încă mergea, ca melcul, dar mergea. Iar furtuna nu contenea o clipă, și mă rugam mereu să nu ne împotmolim, căci ieșisem din zona pietroasă și ajunseseam în cea nisipoasă și nămolosă. Înotam înainte prin apă și nămol, să testez nivelul, iar părintele mă urma la câțiva pași. Nu vă spun cum se simțeau picioarele mele, lovindu-se

în apă de toate pietrele, cu niște pantofi subțirei pe care totuși nu i-am pierdut în nămol. La un moment dat, era așa de mult nămol încât l-am rugat să nu mai înainteze, căci simțeam că sigur rămânem acolo. Părintele a coborât o clipă, apoi mi-a zis să mă dau din fața mașinii, și a pornit, cu același calm de nedescris. Mi-am zis: Aici ne va prinde dimineața și ce ne facem cu acești copii, și cu toți ceilalți. Cum a ieșit din zona aceea atât de nămolosă, eu nu pricep, dar a ieșit. Și, mult după miezul nopții am ajuns la misiune. A fost un coșmar. Cum de nu am rămas în deșert în cea furtună de nedescris, nu pricep, și nu voi uita asta niciodată, la fel cum nu voi uita zâmbetul liniștit al părintelui Blaj și cuvintele lui când am ajuns la misiune, după ce-i lăsase la colibele lor pe toți pasagerii: „Ne-am îndeplinit datoria”.

*A consemnat,
Mihaela OSOIANU BERNEAGĂ*